

ГЕНЕРАЛНОМ ДИРЕКТОРУ ЈМУ РТС

господину Драгану Бујошевићу

Предмет: Захтев за примену члана 50 и 50а Колективног уговора
и исплату увећане зараде

У складу са чланом 5. Колективног уговора код послодавца за ЈМУ РТС и препоруком Републичке агенције за мирно решавање радних спорова бр. 116-02-00569/2021-02 од 10.12.2021. године, позивамо Вас да запосленима који су обављали рад у пословним просторијама послодавца или на терену, а према претходно утврђеном плану рада, извршите исплату увећане зараде, доследном применом чланова 50 и 50а Колективног уговора код послодавца за ЈМУ РТС, за период од 01.12.2020. године до 30.11.2021. године, са коначним обрачуном зараде за новембар 2021. године.

Сматрамо да је решење питања исплате увећане зараде по члану 50 и 50а Колективног уговора мирним путем од интереса и за послодавца и за запослене који су то право стекли, а у циљу избегавања судских спорова и предузимања других законом прописаних мера од стране синдиката РТС, у циљу заштите права запослених у ЈМУ РТС.

Прилог: Препорука Агенције за
мирно решавање радних спорова

НЕЗАВИСНИ СТРУКОВНИ СИНДИКАТ
РТВ И ФИЛМСКИХ РАДНИКА СРБИЈЕ

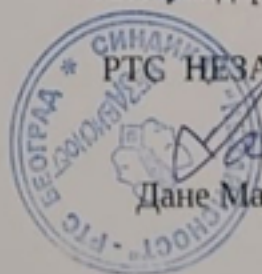
Драгомир Милошевић

САМОСТАЛНА СИНДИКАЛНА
ОРГАНИЗАЦИЈА РТС

Александар Михајловић

РТС НЕЗАВИСНОСТ

Дане Марковски

БРОЈ: 116-02-00569/2021-02

ПРЕДМЕТ: Примена чл. 50 и 50а колективног уговора за ЈМУ РТС

На основу члана 25. ст. 3, а у вези са чл. 2. ст. 1 тач. 1а Закона о мирном решавању радних спорова („Службени гласник РС“, бр. 125/2004, 104/2009 и 50/2018), др Бојан Урдаревић, миритељ, у поступку мирног решавања колективног радног спора између Независног струковног синдиката РТВ и филмских радника Србије, Самосталне синдикалне организације РТС и Синдиката РТС „Независност“, са једне стране и ЈМУ РТС, са седиштем у Београду, ул. Таковска 10, са друге стране, насталог поводом примене чл. 50 и 50а колективног уговора код послодаваца, по окончаном поступку мирнења дана 10.12.2021. године доноси следећу

ПРЕПОРУКУ

ПРЕПОРУЧУЈЕ СЕ странама у спору да спорна питања реше на следећи начин, и то:

1. да послодавачка страна исплати увећану зараду свим запосленима који су обављали рад у пословним просторијама послодавца или на терену, а према плану рада, за децембар 2020. године, као и за целу календарску 2021. годину, са припадајућим доприносима за обавезно социјално осигурање, све у складу са чл. 50а колективног уговора;
2. да се послодавачкој страни остави рок од 8 дана да утврди право стање ствари у вези са евиденционим списковима;
3. да се сва евентуална будућа спорна питања између страна у спору решавају мирним путем и на основу социјалног дијалога.

Образложење

На предлог Независног струковног синдиката РТВ и филмских радника Србије, Самосталне синдикалне организације РТС и Синдиката РТС „Независност“ дана 28.09.2021. године покренут је поступак мирног решавања колективног радног спора чији је предмет примена члана 50 и 50а колективног уговора за ЈМУ РТС.

Поступајући у складу са чл. 9 ст. 1 и чл. 12 Закона о мирном решавању радних спорова, Директор агенције је својим решењем бр. 116-02-00569/2021-02 именовao миритеља, проф. др Бојана Урдаревића.

Стране у спору су на расправи одржаној 23.11.2021. године одредиле своје представнике у Одбору за мирeње (у даљем тексту: Одбор).

На расправи одржаној 23.11.2021. године чланови Одбора разматрали су чл. 50а ст. 1. колективног уговора у коме се наводи да „за време трајања пандемије свих заразних болести, укључујући и пандемију заразне болести Covid 19 изазване вирусом SARS-COV-2, послодавац може, уколико финансијске могућности дозвољавају, да исплати увећану зараду запосленима до 50% по дану који су провели у просторијама Послодавца или на терену, за шест месеци уназад, запосленима који су обављали рад у складу са планом и распоредом рада у пословним просторијама и на терену. Запослени стиче право по основу рада на увећану зараду, због излагања додатном ризику од заражавања заразном болести током пандемије“. У ставу 2 истог члана прецизирано је да ће се исплата увећане зараде запосленима по овом основу исплаћивати кумулативно на шестомесечном нивоу, на основу Одлуке генералног директора ЈМУ РТС.“ Коначно, чл. 50а ст. 3 прописује да ће се „примена овог члана вршити ретроактивно и то за период од шест месеци пре ступања на снагу Анекса V Колективног уговора код послодавца за ЈМУ РТС бр. 184 од 23.03.2018. године.“

Послодавачка страна је на расправи изјавила да је тражила од својих руководиоца да доставе спискове радника који су радили за време ковида према плану рада и реализације. С обзиром да је било спискова који по својој садржини нису одговарали стварном стању ствари, послодавачка страна сматра да би било непоштено да се исто третирају они који су радили и они који нису, па је одлучила да никоме не исплати увећану зараду. Такође, на расправи је истакнуто да послодавац у овом тренутку нема начин да реши проблем са евиденцијама, и поред тога што вођење истих представља његову управљачку обавезу. Коначно, послодавац је већ једном исплаћивао увећану зараду запосленима по чл. 50а и то за период закључно са новембром 2020. године. Финансијске могућности послодавца на расправи нису довођене у питање, нити је послодавачка страна било којом радњом указала на то да постоје финансијски проблеми у пословању послодавца који доводе до немогућности исплате увећане зараде, већ су једини разлог „лажне“ евиденције присуства запослених, а као последица очигледних грешака руководиоца појединих служби.

С обзиром да на расправи није постигнут консензус међу члановима Одбора о тексту препоруке и споразума о решењу спора, у складу са чл. 25 и 26 Закона о мирном решавању радних спорова, странке на расправи су овластиле миритеља да предложи препоруку.

Миритељ је извршио увид у целокупну документацију која му је учињена доступном и то: Препоруку миритеља 381 број 116-02-00431/2020-02 од 26.10.2020. године, Колективни уговор код послодавца за ЈМУ РТС од 13.04.2021. године, Одлуку о исплати увећане зараде запосленима на основу чл. 50а тачка 2 запосленима закључно са новембром 2020. године, од 24.12.2020. године, Захтев поднет од стране Независног струковног синдиката РТВ и филмских радника Србије од 23.06.2021. године за информацијом о исплати увећане зараде на основу чл. 50а тач. 2 за период од децембра 2020. године до маја 2021. године, Захтев поднет од стране Самосталне синдикалне организације РТС, Синдиката РТС „Независност“ и Независног струковног синдиката РТВ

и филмских радника Србије од 04.08.2021. године за добијање информације о примени чл. 50а колективног уговора ЈМУ РТС, Закључак Одбора за праћење примене и тумачење колективног уговора бр. 14727 од 21.09.2021. године, Изјашњење Генералног директора ЈМУ РТС на Закључак бр. 14727 од 12.10.2021. године, Допис репрезентативних синдиката бр. 14812 од 20.10.2021. године на Изјашњење Генералног директора ЈМУ РТС од 12.10.2021. године, Записник са седнице Одбора за праћење примене и тумачење Колективног уговора код послодавца од 21.10.2021. године, Финансијски план РТС за 2021. годину.

Према чињеничном утврђењу, социјални партнери су 13.04.2021. године закључили Анекс колективног уговора код послодавца из 2018. године и том приликом, између осталог, предвидели одредбу чл. 50а са циљем да прецизирају постојећи чл. 50 ст. 1 тач. 8 колективног уговора који регулише право на увећану зараду запослених за повећани ризик, екстремне и акцидентне ситуације.

Законом о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“, бр. 115/14, који је био у примени до 01.01.2020. године), одредбом чл. 4 прописано је да су ништаве одредбе општег акта или појединачног акта (осим појединачног акта којим се плата повећава по основу напредовања) којима се повећавају основице, коефицијенти и други елементи, односно уводе нови елементи, на основу којих се повећава износ плата и другог сталног примања код субјеката који су корисници јавних средстава. С обзиром да је послодавац, ЈМУ РТС корисник јавних средстава, одредба чл. 50 ст. 1 тач. 8 колективног уговора из 2018. године је по самом закону била ништава, сагласно цитираној одредби чл. 4 наведеног закона. Међутим, с обзиром да је наведени закон престао да важи 01.01.2020. године, а да одредба из колективног уговора није у међувремену промењена, постоји правни основ за исплату увећане зараде запосленима по чл. 50 ст. 1. тач. 8 и 50а колективног уговора код послодавца, као и право на уплату доприноса за обавезно социјално осигурање.

Посебно ценећи чл. 50а колективног уговора, миритељ сматра да право на увећану зараду представља саставни део зараде за обављени рад и време проведено на раду које запослени остварује у складу са Законом о раду. На то упућује и чл. 106 Закона о раду у коме се наводи да се зарада за обављени рад и време проведено на раду састоји од основне зараде, дела зараде за радни учинак и увећане зараде. Чланом 108 ст. 1 Закона о раду прописано је да запослени има право на увећану зараду у висини утврђеној општим актом и уговором о раду, док је ставом 4 истог члана прописано да се општим актом и уговором о раду могу утврдити и други случајеви у којима запослени има право на увећану зараду.

У складу са чл. 8 ст. 2 Закона о раду, општим актом и уговором о раду могу да се утврде већа права и повољнији услови рада од права и услова утврђених законом, као и друга права која нису утврђена законом, осим ако законом није друкчије одређено.

Према наведеном, у поступку колективног преговарања, социјални партнери су утврдили основ увећања зараде, за време трајања пандемије свих заразних болести, укључујући и пандемију заразне болести Covid 19 и предвидели увећање зараде до 50% по дану који су запослени провели у просторијама послодавца или на терену у складу са планом и распоредом рада. С обзиром да је Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава престао да важи 01.01.2020. године, овај основ увећања зараде запосленима има третман дела зараде за обављени рад и време проведено на раду. Самим тим, послодавац

је у обавези да увећа зараду запосленима по основу из чл. 50а и уплати им доприносе за обавезно социјално осигурање. Дакле, с обзиром да су основ увећања зараде, као и проценат увећања зараде, дефинисани колективним уговором, остваривање овог права запослених не зависи од финансијских и организационих могућности послодавца, већ је послодавац дужан да исплати увећани зараду по овом основу, као и припадајуће доприносе.

С обзиром на чл. 50а ст. 3 колективног уговора, исплата увећане зараде по основу из чл. 50а вршиће се ретроактивно и то за период од шест месеци пре ступања на снагу Анекса V Колективног уговора код послодавца. С обзиром да је Анекс V колективног уговора код послодавца ступио на снагу 13.04.2021. године, запослени немају право на увећану зараду за месец јун 2020. године.

Наводе послодавца да нису вођене правилне евиденције, као и да послодавац нема могућности да утиче на руководиоце појединих организационих јединица да их правилно воде, миритељ је третирао као злоупотребу управљачких овлашћења послодавца. Наиме, основна управљачка овлашћења послодавца се тичу, пре свега, планирања, организације и контроле над извршавањем престације рада од стране запослених, те управљачка власт произлази из послодавчеве одговорности за добро функционисање предузећа. У том смислу су наводи послодавца да не може да обезбеди правилну евиденцију присуства запослених на раду, без основа.

Миритељ предлаже да се послодавцу остави разуман рок, али не дужи од 8 дана, да још једном прегледа евиденције и изврши потребне корекције, а у циљу исплате увећане зараде оним запосленима који су обављали рад у пословним просторијама послодавца или на терену, а према претходно утврђеном плану рада.

С обзиром да Одбор за мирење није донео препоруку у складу са чл. 24 Закона о мирном решавању радних спорова, миритељ закључује расправу и доноси препоруку као у диспозитиву.

Препорука миритеља, према чл. 26 ст. 1 Закона о мирном решавању радних спорова, не обавезује стране у спору.

МИРИТЕЉ

Др Војан Урдаревић